בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַהַ״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיט״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חַסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

גִּלָּיוֹן ר״י | **פָּרָשַׁת שְׁלַח תשפ״ה**

אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל

יֵשׁ פְּנִימִיּוּת!

* * *

מְרַגְּלָא בְּפוּמֵיהּ דְּמוֹ״ר שְׁלִיט״א לוֹמַר, שֶׁאֵין עוֹד צַדִּיק שֶׁמְּגַלֶּה אֶת קְדֻשַּׁת־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ **רַבֵּנוּ** זַ״ל, וְאֵין עוֹד סֵפֶר הַמֵּאִיר בָּנוּ אֶת הֶאָרַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ הַסֵּפֶר ׳לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן׳; כִּי כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל מְלֵאִים מִשֶּׁבַח אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּלְמָה יָכוֹל לִזְכּוֹת אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לָגוּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמָהֵן סְגֻלּוֹתֶיהָ הַנִּפְלָאוֹת שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ז), שֶׁכָּל יְסוֹד הָאֱמוּנָה תָּלוּי בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לז, ג) **״שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה״**, וְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הִיא מְקוֹם הַתְּפִלָּה, וְשָׁם הוּא מְקוֹר הַנְּסִים, וּבְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל זוֹכִים לִקְנוֹת אֶת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת וַאֲרִיכוּת־אַפַּיִם (שָׁם, סִימָן קנה), וּבְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל מֵאִיר עֵינֵי הַהַשְׂגָּחָה בְּיוֹתֵר, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, יב) **״תָּמִיד עֵינֵי ה׳ אֱלֹקֶיךָ בָּהּ״**, עַד שֶׁיְּכוֹלִים לִרְאוֹת בְּתוֹכָהּ הַשְׂגָּחָה נִפְלָאָה, וְתַשְׁלוּם מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה (שָׁם, סִימָן קפז).

וְאָמַר מו״ר שְׁלִיט״א, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קטז), שֶׁאָמְנָם בְּחִיצוֹנִיּוּתָהּ, אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הִיא כְּכָל הָאֲרָצוֹת, אֲבָל בִּפְנִימִיּוּתָהּ הִיא עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, וְכִקְדֻשַּׁת הַצַּדִּיק - שֶׁמִּבַּחוּץ לֹא רוֹאִים עָלָיו שׁוּם דָּבָר מְיֻחָד, וְאַדְרַבָּה! אִם אָדָם מִסְתַּכֵּל בְּהִסְתַּכְּלוּת חִיצוֹנִית - הוּא עָלוּל לִטְעוֹת מְאֹד בְּכָל הַהִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק, כִּי מִן הַחִיצוֹנִיּוּת לֹא יְכוֹלִין לְהַכִּירוֹ כְּלָל, רַק פְּנִימִיּוּתוֹ הִיא עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי...

וְרָגִיל מו״ר שְׁלִיט״א לוֹמַר, שֶׁאָדָם שֶׁנּוֹלַד בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְכָאן הוּא הִתְגַּדֵּל, קָשֶׁה לוֹ לְהָבִין מַה כָּל־כָּךְ מַעֲלָה יִתְרָה יֵשׁ בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל... **וְכַמָּה יָפֶה לְאָדָם שֶׁהוּא פּוֹקֵחַ אֶת עֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל בְּהִסְתַּכְּלוּת אַחֶרֶת עַל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וּלְהַחֲיוֹת עַצְמוֹ עִם הַזְּכוּת הַגְּדוֹלָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ - לָדוּר בָּאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁמְּאִירִים בָּהּ סְגֻלּוֹת כָּל כָּךְ נִפְלָאוֹת!**

וְסִפֵּר מו״ר שְׁלִיט״א עַל **רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחְמָן** זַ״ל, אַחַר שֶׁעָלָה לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְהִשְׁתַּקֵּעַ בָּהּ, רָאוּ אֶצְלוֹ הַנְהָגָה מְפֻלָּאָה, שֶׁכַּמָּה פְּעָמִים בְּעֵת הִלּוּכוֹ הָיָה עוֹצֵר אֶת עַצְמוֹ וְאוֹמֵר בְּהִתְעוֹרְרוּת: **״אֲהָהּ, אֵיפֹה אֲנִי? הֲלֹא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל!״**... כִּי הָיָה כָּל־כָּךְ מְחַיֶּה אֶת עַצְמוֹ שֶׁזּוֹכֶה לָגוּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלִנְשׁוֹם אֶת אֲוִירָהּ הַקָּדוֹשׁ, וּלְהִתְהַלֵּךְ בָּהּ, עַד שֶׁהָיָה מַכְרִיז זֹאת לְעַצְמוֹ בְּהִשְׁתּוֹקְקוּת נִפְלָאָה...

וּפַעַם דִּבֵּר מו״ר שְׁלִיט״א מֵעִנְיַן הַטָּעוּת שֶׁיֵּשׁ בְּקֶרֶב הַחוֹשְׁבִים לְתָמֵם שֶׁיֵּשׁ אֵיזֶה קֶשֶׁר בֵּין אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשָׁה לְעִנְיַן הַמְּדִינָה שֶׁהֻקִּימוּ, שֶׁיָּדוּעַ אֵיךְ הֵם הֶעֱבִירוּ עַל הַדָּת רַבִּים רַבִּים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבָאֱמֶת ״לֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה״ כְּלָל וּכְלָל, כִּי **אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא קֹדֶשׁ קָדָשִׁים! אֲבָל ״קְדֻשַּׁת־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל״ שַׁיָּךְ רַק כְּשֶׁזֶּה מִקְשָׁר אֶל הַתּוֹרָה**... וְאַדְרַבָּה: כְּשֶׁאָדָם אֵינֶנּוּ הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר חָמוּר מִכָּל מָקוֹם אַחֵר, וְכַמָּשָׁל הַמּוּבָא בְּדִבְרֵי הָרַמְבַּ״ן הַקָּדוֹשׁ: כְּשֶׁמֶּלֶךְ שׁוֹלֵט עַל כַּמָּה וְכַמָּה מְדִינוֹת שׁוֹנוֹת, וְיֶשְׁנוֹ אָדָם שֶׁפָּטָה מִן הַדֶּרֶךְ שֶׁהַמֶּלֶךְ צִוָּה, וְעָבַר עַל רְצוֹנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, אָכֵן זֶה דָּבָר חָמוּר מְאֹד, אֲבָל אֵין זֶה דּוֹמֶה בְּמִאוּמָה לְאָדָם שֶׁעָבַר עַל רְצוֹנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ **בְּתוֹךְ הַפָּלְטִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ**... הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאַרְמוֹן שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְשָׁם עוֹבֵר עַל רְצוֹנוֹ? זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר חָמוּר מֵאֲשֶׁר יַעֲשֶׂה זֹאת בְּמָקוֹם אַחֵר...

הַנִּמְשָׁל לָזֶה הוּא אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא ׳פָּלְטִין שֶׁל מֶלֶךְ׳ - הָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּחַר בָּהּ וְקִדֵּשׁ אוֹתָהּ, אֲבָל אִם עוֹבְרִים בָּהּ עַל רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, עַל זֶה כְּתִיב (וַיִּקְרָא יח, כח) **״וְלֹא תָקִיא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטַמַּאֲכֶם אֹתָהּ״** וְגוֹ׳; כִּי הֲרֵי זֶה הָאַרְמוֹן שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְכַמָּה צְרִיכִים לְהִזָּהֵר וּלְהִשָּׁמֵר בְּכָל כֹּחוֹתֵיהֶם כְּדֵי לַעֲשׂוֹת בּוֹ אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ!

וּ׳מִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה׳, אִם זוֹכֶה אָדָם לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְווֹת בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הוּא זוֹכֶה לְכָל הַסְּגֻלּוֹת הַנִּפְלָאוֹת הַטְּמוּנוֹת בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְזֶה יְזַכֶּה לוֹ לִקְנוֹת בְּנַפְשׁוֹ בֶּאֱמֶת אֶת פְּנִימִיּוּת קְדֻשַּׁת הָאָרֶץ.

נִמְצָא אִם־כֵּן, שֶׁאַל יַחְשֹׁב אָדָם שֶׁאִם הוּא הִגִּיעַ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - זוֹ כְּבָר 'גְּאֻלָּה'... "יֵשׁ לָנוּ כְּבָר מֶמְשָׁלָה"... **וְכִי לַזּוֹ 'גְּאֻלָּה' תִּקְרָא?!"... אִם הִגַּעְתָּ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל אַתָּה כְּבָר בַּ'גְּאֻלָּה'?! הַ'גְּאֻלָּה' הִיא אִם תְּקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְווֹת, וְתַכְנִיס בְּעַצְמְךָ אֶת הָאוֹר שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - שֶׁהִיא אוֹר הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלֹא תַּחְשֹׁב "כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה", וְדַע שֶׁיֵּשׁ הַשְׁגָּחָה עֶלְיוֹנָה מְדֻיֶּקֶת עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא הַנּוֹתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חָיִל!**

וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה גִּלּוּי נוֹרָא (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכט) עַל דִּבְרֵי הַמְרַגְּלִים בְּפָרָשַׁת שְׁלַח, שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר יג, לב): **"הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר אֹתָהּ אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הִוא"**, שֶׁלִּכְאוֹרָה הוּא דִּבּוּר־גְּנַאי עַל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, אֲבָל רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה עַל זֶה גִּלּוּי אֱלֹקוּת, אוֹמֵר רַבֵּנוּ: **"אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ"** הַכַּוָּנָה שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל **אוֹכֶלֶת** אֶת הַיּוֹשֵׁב בָּהּ, וְהוּא זוֹכֶה לְהִתְהַפֵּךְ לְמַהוּת כְּלָל הַקְּדֻשּׁוֹת הַטְּמוּנוֹת בָּהּ! וּכְדִגְמַת אָדָם שֶׁאוֹכֵל מַאֲכָל מְסָיָם, וְהוּא נִכְנָס לְגוּפוֹ וּמִתְעַכֵּל בְּבִטְנוֹ, וְזֶה מִתְהַפֵּךְ לְמַהוּתוֹ, כֵּן אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא אוֹר הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמִתְקַיֵּם בָּאָדָם "שְׁכָן אֶרֶץ - וּרְעֵה אֱמוּנָה", הוּא רוֹעֶה אֱמוּנָה כְּמוֹ בְּהֵמָה בַּשָּׂדֶה שָׁרוֹעָה עֵשֶׂב וְזֶה מִתְהַפֵּךְ לְמַהוּתָהּ, כֵּן הוּא מַמָּשׁ בְּקֶדֻשַּׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁאָדָם שֶׁיּוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְכָל כַּוָּנָתוֹ הִיא לִזְכּוֹת לִפְנִימִיּוּת קְדֻשַּׁת הָאָרֶץ, אֲזַי אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - שֶׁזֹּה הָאֱמוּנָה - אוֹכֶלֶת אוֹתוֹ, וְהוּא מִתְהַפֵּךְ לַחֲתִיכָה שֶׁל אֱמוּנָה - חֲתִיכַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל!

הַכְּלָל, 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' יֵשׁ לָהּ פְּנִימִיּוּת, שֶׁזּוֹהִי הַקְּדֻשָּׁה הַטְמוּנָה בָּהּ, וְאָדָם צָרִיךְ לְכָסֵף וּלְהִשְׁתּוֹקֵק לִזְכּוֹת לִפְנִימִיּוּת קְדֻשַּׁת־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל; יְכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאָדָם אֵכֶן גָּר בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, אֲבָל הוּא רָחוֹק מְאֹד מִלְּהַעֲרִיךְ בֶּאֱמֶת מַהִי קְדֻשַּׁת־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל... כִּי צְרִיכִים לְהַרְגִּישׁ בֶּאֱמֶת אֶת הַזְּכוּת הַזֹּאת - **'לִהְיוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל!'**.

וְעַל־כֵּן גַּם בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל אֲנַחְנוּ מְבַקְּשִׁים בְּכָל תְּפִלַּת מוּסָף וּבַאֲמִירַת 'תִּקּוּן־חֲצוֹת': **"יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה׳ אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתַטְּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ"**; וְאִם זוֹכִים כְּבָר לָגוּר בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, מַדּוּעַ אוֹמְרִים אֶת זֶה? עַל־פִּי הָאָמוּר מוּבָן מְאֹד: **'שֶׁתַּעֲלֵנוּ "בְּשִׂמְחָה" לְאַרְצֵנוּ'** הַכַּוָּנָה הִיא שֶׁאָדָם יְזַכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל הַ'שִּׂמְחָה' שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁיָּבִין מַהִי קְדֻשַּׁת־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וּמָה הוּא זוֹכֶה לְקַבֵּל עַל יְדֵי אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֹּהוּ: **"וְתַטְּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ"** - שֶׁתְּהֵא לָנוּ נְטִיעָה חֲזָקָה בְּתוֹךְ קְדֻשַּׁת־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל!

[גַּם לְגַבֵּי הַתְּפִלּוֹת שֶׁל מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל בְּלִקּוּטֵי תְּפִלּוֹת, כְּשֶׁמְּבַקֵּשׁ עַל בִּיאַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אָמַר מוֹ״ר נ״י, שֶׁפַּעַם שָׁאַל אֶחָד אֶת מוֹהֲרָא״שׁ זַ״ל, הַאִם אֶחָד שֶׁכְּבָר גָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - יְדַלֵּג אֶת הַקְּטָעִים הַלָּלוּ? וְהֵשִׁיב לוֹ, שֶׁבְּוַדַּאי יֹאמַר אוֹתָם, כִּי כַּמָּה עָלֵינוּ לְבַקֵּשׁ שֶׁנִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת "לָבוֹא" לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הֵינוּ לִפְנִימִיּוּת קְדֻשָּׁתָהּ הַמְאִירָה].

וּפַעַם, כְּשֶׁדִּבֵּר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א מֵעִנְיַן קְדֻשַּׁת־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, עָנָה וְאָמַר: בְּבִרְכוֹת קְרִיאַת־שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית, מְבַקְּשִׁים: **"וְתוֹלִיכֵנוּ מְהֵרָה קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ"** - שֶׁהוּא עִנְיַן קְדֻשַּׁת־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְתֵכֶף אוֹמְרִים: **"כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה"**, וְהַמִּלִּים "אֵ״ל פּ׳וֹעֵל יְ׳שׁוּעוֹת" הֵן רָאשֵׁי־תֵּבוֹת 'אַפִּי', שֶׁהוּא שֵׁם הַפַּרְנָסָה [הַיּוֹצֵא מִפְּסוּק "פּ׳וֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ", כִּידּוּעַ], וְהַקֶּשֶׁר לִקְדֻשַּׁת־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שֶׁמְּזַכִּירִין קֹדֶם לָכֵן, כִּי מֵאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁךְ הַשֶּׂפַע לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְכִדְאִיתָא בַּגְּמָרָא ('אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שׁוֹתָה תְּחִלָּה וְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ לְבַסּוֹף'; וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, ג): **'עַל־יְדֵי הַהִשְׁתּוֹקְקוּת שֶׁאָדָם מִשְׁתּוֹקֵק לְבִיאַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁפָּע פַּרְנָסָה גְּדוֹלָה'.**

וְהָעִנְיָן גַּם מְבֹאָר הֵיטֵב עַל־פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה), שֶׁבְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל זוֹכִין לְמַדַּת אֶרֶךְ־אַפַּיִם, וְהִנֵּה יָדוּעַ שֶׁהַפַּרְנָסָה נִמְשֶׁכֶת עַל־יְדֵי שֶׁחוֹתֵךְ אַפּוֹ מִן הַכַּעַס, שֶׁכָּל זֶה הוּא סוֹד "פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ" - רָאשֵׁי־תֵּבוֹת אַפִּ״י וְסוֹפֵי־תֵּבוֹת חָתָ״ךְ, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סח), שֶׁמִּדַּת הַכַּעַס מַפְסֶדֶת אֶת הַפַּרְנָסָה. נִמְצָא אִם־כֵּן, שֶׁשַּׁפִּיר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִין לְכָל הַשֶּׂפַע, כִּי בָּהּ יֶשְׁנָהּ מִדַּת אֶרֶךְ־אַפַּיִם, שֶׁעַל־יָדָהּ זוֹכִים לְפַרְנָסָה, וּמוּבָן הֵיטֵב מַהוּ שֶׁמְּבַקְּשִׁים "וְתוֹלִיכֵנוּ מְהֵרָה קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ" - וְיָדוּעַ שֶׁהַכַּוָּנָה הִיא עַל פְּנִימִיּוּת קְדֻשַּׁת־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְלֹא רַק 'לָבוֹא' לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל בְּאֹפֶן גַּשְׁמִי, שֶׁזֶּהוּ הַפֵּרוּשׁ שֶׁל "קוֹמְמִיּוּת", הֵינוּ עִם דְּבֵקוּת פְּנִימִי, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא כו, יג) "וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת", וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: 'בְּקוֹמָה זְקוּפָה'; הֵינוּ בִּדְבֵקוּת עֶלְיוֹנָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם מִקֹּדֶם (פָּסוּק יב) "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם", וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: 'אֲטַיֵּל עִמָּכֶם בְּגַן עֵדֶן כְּאֶחָד מִכֶּם'; וְלָכֵן גַּם מִי שֶׁנִּמְצָא כְּבָר בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ זֹאת מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין שֶׁמִּתְקַיֵּם "אֵ״ל פּ׳וֹעֵל יְ׳שׁוּעוֹת", אָמֵן!

וּבְדַרְכְּךָ צַחוּת אָמַר, שֶׁבְּמִלִּין אֵלּוּ גַּם רָמַז לִקְדֻשַּׁת הָעִיר יַבְנְאֵל, כִּי בְּסֵפֶר יְהוֹשֻׁעַ (יט, לג) בַּגְּבוּלוֹת שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, בְּנַחֲלַת שִׁבְט נַפְתָּלִי, כְּתִיב: **"וְיִבְנְאֵל עַד לָקוּם"**, וְתִיבַת 'לָקוּם' הִיא רָאשֵׁי־תֵּבוֹת "וְ׳תוֹלִיכֵנוּ מְ׳הֵרָה ק׳וֹמְמִיּוּת לְ׳אַרְצֵנוּ" (עַיֵּן מַזֶּה בְּסֵפֶר 'דַּרְכֵי־אִישׁ', אוֹת יַבְנְאֵל).

אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהַעֲרִיךְ אֶת "מַתְּנַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל", וְיוֹדֵעַ וָעֵד שֶׁהִיא (דְּבָרִים יא, יז) **"הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר ה׳ נֹתֵן לָכֶם"** - **'נֹתֵן' לְשׁוֹן הוֹוֶה, לְהוֹרוֹת דְּזֶהוּ דָּבָר תָּמִיד, וְיכוֹלִין תָּמִיד לַעֲלוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְתוֹךְ קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כָּל יוֹם מֵחָדָשׁ מַמָּשׁ**, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, יא): **וְהָיָה כִּי יְבִאֲךָ ה׳ אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ וְלַאֲבֹתֶיךָ "וּנְתָנָהּ לָךְ"**, וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: **'תְּהֵא בְּעֵינֶיךָ כְּאִלּוּ נִתְּנָה לְךָ בּוֹ בַּיּוֹם'**, הֵינוּ מֵחָדָשׁ מַמָּשׁ, וְזֹאת בְּכֹחַ קְדֻשַּׁת הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם קְדוֹשִׁים בִּקְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קט); **אַשְׁרֵי דִּבְקֵיהֶם!**